

UNED : YR ANIFAIL SY’N TYFU A PHESGI – PRYNU A GWERTHU GWARTHEG STÔR

CYFLWYNIAD

Mae mentrau cig eidion yn dibynnu’n helaeth ar brynu a gwerthu gwartheg stôr. Yn ogystal â phob agwedd o hwsmonaeth effeithiol, dda – maeth, iechyd a lles – mae prynu a gwerthu ar y pris iawn yn allweddol i wneud elw.

ADNODDAU

Ocsiwn da byw

- Dewis da
- Bidio cystadleuol – ‘pris teg’
- Perygl o glefyd gyda stoc o fwy nag un ffynhonnell

Preifat

- Gallu gweld y system gynhyrchu / lleoliad (a thras y rhieni)
- Gwybod statws iechyd
- Llai o ddewis ac anodd sefydlu gwerth

Asiant / deliwr / grŵp

- Arbed amser i brynu’r anifeiliaid
- Gellir gosod manylion
- Gall ffioedd ychwanegu at y gost

PWYSAU TARGED

Dylai’r gwartheg fod wedi tyfu’n dda am eu hoed e.e.

Pwysau byw (kg) yn 365 diwrnod oed

Godro x Cyfandirol - Heffrod	350-380
Godro x Cyfandirol - Bustych	370-400
Bîff x Cyfandirol – Heffrod	380-410

FFACTORAU ALLWEDDOL WRTH BRYNU

- Gwartheg iach – â chyfleusterau cwarantîn er mwyn bioddiogelwch ychwanegol
- Brîd, rhyw, oed a phwysau addas ar gyfer y system a ddefnyddir
- Tarddiad yn hysbys (a'r geneteg e.e. Gwerth Bridio Tybiedig (EBV))

FFACTORAU ALLWEDDOL WRTH WERTHU

- Cardiau adnabod cywir – tagiau and phasbort
- Cyflwr iechyd iawn e.e. wedi cael prawf TB
- Wedi eu batshio – pwysau / brîd / rhyw
- Wedi eu cyflwyno'n dda – glân, iach, wedi eu clipio
- 'Gwerth ychwanegol' e.e. Gwarant fferm

FFYNONELLAU GWYBODAETH

EBLEX (2007) Better Returns from buying and selling store cattle

EBLEX (2020) Better Returns from Checking Purchased Stock